

Rezoluția
Conferinței științifice naționale cu participare internațională
„CULTURA MEMORIEI ȘI RECUNOȘTINȚEI: MOȘTENIRE, PREZENT, VIITOR”
ORGANIZATĂ ÎN CADRUL „DECADEI MEMORIEI ȘI RECUNOȘTINȚEI”

Având în vedere necesitatea onorării memoriei participanților și victimelor Războiului pentru independența și integritatea teritorială a Republicii Moldova, a sutelor de mii de persoane care au devenit victime ale represiunilor, deportărilor și foametei organizate de regimul totalitar sovietic pe teritoriul actual al Republicii Moldova, precum și a consecințelor sociale, demografice și umanitare ale acestor atrocități;

luând act de datoria morală și instituțională a statului de a asigura restabilirea adevărului istoric, de a păstra memoria colectivă și de a condamna crimele comise de regimurile totalitare;

în temeiul valorilor constituționale ale statului de drept, a normelor dreptului internațional și a principiilor europene privind memoria istorică și drepturile omului,

Participanții la Conferința științifică națională cu participare internațională *CULTURA MEMORIEI ȘI RECUNOȘTINȚEI: MOȘTENIRE, PREZENT, VIITOR*, constată că după proclamarea independenței Republicii Moldova (27 august 1991), Federația Rusă cu regularitate și brutalitate a încercat să deturneze parcursul firesc de revenire la memoria istorică și de îmbrățișare a valorilor europene democratice. Declanșând un război agresiv în anul 1992, a încercat să ne oprească din drumul nostru spre independență și familia europeană. Rezistența opusă pe malurile Nistrului de polițiști, ostașii Armatei Naționale, voluntari etc. a demonstrat întregii lumi dorința de libertate și adevăr a cetățenilor tânărului stat. În acest moment aniversar, cu pietate onorăm memoria celor căzuți pe câmpul de luptă și exprimăm sentimente de recunoștință tuturor celor care au apărut ființa națională și demnitatea umană. Această sfântă datorie morală trebuie cultivată și transmisă și generațiilor în creștere.

Aceeași dorință de a trăi în pace și libertate este demonstrată astăzi de poporul ucrainean, de armata ucraineană, care opune rezistență agresiunii rusești. Recunoștința noastră se îndreaptă spre toți cei care țin piept agresiunii și râvnesc pacea mult așteptată.

Sentimente de omagiu și onor, de asemenea, exprimăm sutelor de mii de persoane care au devenit victime ale represiunilor, deportărilor și foametei organizate de regimul totalitar sovietic pe teritoriul actualei Republicii Moldova. Pentru noi, cetățenii Republicii Moldova, a onora victimele regimului totalitar comunist înseamnă a reveni la normalitate, a rosti adevărul până la capăt, a trăi în adevăr și dreptate, a demonta miturile de sorginte sovietică referitoare la identitatea noastră național-culturală, a păstra memoria colectivă neafectată și, în cele din urmă, a condamna cu fermitate crimele comise de regimul totalitar sovietic.

Participanții la Conferință :

- **susțin programul de acțiuni** ce urmează a fi materializat în cadrul *Decadei Memoriei și Recunoștinței*. Structurat pe consemnarea a trei evenimente istorice, cu un impact formativ definitoriu asupra memoriei istorice - *Războiul pentru apărarea independenței și integrității teritoriale a Republicii Moldova* (1992); *Memoria deportărilor și represiunilor sovietice* (1940-1941, 1949, 1951); *Memoria foametei organizate de regimul totalitar sovietic în RASSM și RSSM* (1921, 1932-1933 și 1946-1947) - suntem convinși că realizarea programului va contribui la consolidarea coeziunii sociale prin edificarea memoriei colective incluzive, care recunoaște suferința tuturor comunităților afectate și reduce polarizarea identitară. Structurarea activităților în jurul memoriei Războiului din 1992, a represiunilor și deportărilor sovietice, precum și a foametei organizate, reprezintă un act de recunoaștere a rezistenței societății și a sacrificiului celor care au apărut independența, integritatea teritorială și suveranitatea statului. Totodată, prin memoria războiului din 1992 și prin reafirmarea necesității apărării ordinii constituționale, Decada va contribui la consolidarea sentimentului de apărare a valorilor noastre, iar prin protejarea memoriei istorice de manipulare și instrumentalizare geopolitică, aceasta va consolida percepțiile privind cooperarea regională și reziliența informațională a statului.
- **consideră că războiul** declanșat de Federația Rusă contra Republicii Moldova în 1992, represiunile și deportările comise de regimul sovietic, foametea organizată din anii 1946–1947 pe teritoriul actualei Republici Moldova trebuie calificate drept **infracțiuni împotriva umanității, crime comise împotriva populației autohtone pe criterii etnice și sociale**.
- **condamnă cu fermitate** negarea publică, justificarea, minimalizarea sau prezentarea denaturată a Războiului pentru apărarea independenței și integrității teritoriale a Republicii Moldova, a represiunilor și deportărilor comise de regimul sovietic, a foametei organizate din anii 1946–1947 pe teritoriul actualei Republici Moldova, ca practici afectează memoria victimelor și demnității umane.
- **exprimă susținerea plenară pentru vectorul** de integrare europeană a Republicii Moldova, și îndeamnă cetățenii la responsabilitate, angajament și activism civic în vederea menținerii acestui deziderat ca unica perspectivă viabilă pentru viitorul societății noastre.

Republica Moldova are nevoie de reconciliere politică, socială și istorică, care să contribuie la procesul de construire a identității naționale și europene, întemeiate pe adevărul istoric, pe valori democratice și pluralism.

Chișinău, 2 martie 2026